

Det civila samhället 2017

-satelliträkenskaper

Det civila samhället 2017 - satelliträkenskaper

Producent SCB Avdelningen för ekonomisk statistik
701 89 Örebro
+46 10 479 40 00

Förfrågningar Daniel Rådelid
+46 10 479 60 92
daniel.radelid@scb.se

Mattias Bågling
+46 10 479 45 27
mattias.bagling@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, Det civila samhället 2017 -satelliträkenskaper

The civil society 2017 – Satellite Accounts

Producer Statistics Sweden, economic statistics
Department
SE-701 89 Örebro, Sweden
+46 10 479 40 00

Enquiries Daniel Rådelid
+46 10 479 60 92
daniel.radelid@scb.se

Mattias Bågling
+46 10 479 45 27
mattias.bagling@scb.se

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.
When quoting, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, The civil society 2017 – Satellite Accounts .

Förord

Statistiska centralbyrån fick i januari 2010 i uppdrag av regeringen att ta fram statistik om det civila samhället i enlighet med FN:s statistiksystem för satelliträkenskaper om icke-vinstdrivande organisationer. Statistiken skulle omfatta uppgifter avseende de delar av det civila samhället som redan omfattas av befintlig ekonomisk statistik, men också söka beskriva de delar som hittills inte täckts in samt relationerna mellan den offentliga sektorn och det civila samhällets organisationer. Befintlig statistik om befolkningens deltagande i det civila samhället skulle också redovisas. Denna publikation är den sjätte utgåvan om det civila samhället och den tredje där satelliträkenskaper ingår enligt nationalräkenskapssystemet ENS2010.

Publikationen har utarbetats av Daniel Rådelid, Avdelningen för ekonomisk statistik, Mattias Bågling, Nationalräkenskaperna och Annika Lindblom, Avdelningen för process- och metodutveckling.

SCB i december 2019

Cecilia Hertzman
Avdelningschef

Christina Thörne
Enhetschef

Daniel Rådelid, SCB, tfn 010-479 60 92, daniel.radelid@scb.se

Statistiken har producerats av SCB, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN XXXX-XXXX Serie Yyyyyy – abcdefghijk. Utkom den 10 december 2019.
URN:NBN:SE:SCB-2019-X105SM1901_pdf
Utgivare av Statistiska meddelanden är Joakim Stymne, SCB.

Innehåll

Förord	1
Sammanfattning	3
Inledning	5
Regeringens beslut	5
Det civila samhället	5
Uppdragets genomförande	5
Annan statistik och uppföljning om det civila samhället	6
Disposition	6
Satelliträkenskaper för det civila samhället	7
Definition	7
Offentlig sektors finansiering av det civila samhället	18
Statliga myndigheter	18
Räkenskapssammandraget för kommuner och landsting	19
Medborgarnas deltagande i det civila samhället	24
Avslutande diskussion	25
Bilaga 1 – Existerande ramverk och befintliga undersökningar	26
Bilaga 2 – Begreppsförklaringar	32
Bilaga 3 – Kvalitet i undersökningen <i>Organisationers ekonomi</i> avseende referensår 2017	34
In English	47

Sammanfattning

Inom ramen för SCBs regeringsuppdrag från år 2010, offentliggörs nu statistik om det civila samhället. Till grund för redovisningen ligger statistik från ett flertal undersökningar genomförda på SCB, bland annat *Organisationers ekonomi*. Redovisade uppgifter avser främst år 2017, men för jämförelse har vi i vissa fall även inkluderat siffror för år 2016 och 2015.

För fjärde gången redovisas i denna publikation satelliträkenskaper för det civila samhället, vilket ger en samlad bild över det civila samhället relaterat till nationalräkenskaperna.

Enligt definitionen av ekonomisk aktivitet i det civila samhället fanns det år 2017 totalt cirka 100 000 ekonomiskt aktiva organisationer. Antalet organisationer i det civila samhället oavsett ekonomisk aktivitet uppgick till 258 000 organisationer.

Satelliträkenskaperna visar att den totala produktionen för det civila samhället år 2017 var 251 miljarder kronor eller 3,0 procent av Sveriges totala produktion. Av dessa var betalningar från offentlig förvaltning 37 miljarder kronor. Förädlingsvärdet i det civila samhället uppgick till 146 miljarder kronor år 2017 och det civila samhällets bidrag till Sveriges BNP var 3,2 procent.

I det civila samhället redovisas även dotterbolagen till de icke-vinstdrivande organisationerna som en delmängd. Dessa bidrog med ett förädlingsvärde på 30 miljarder kronor 2017, jämfört med 26 miljarder 2016.

En uppdelning efter verksamheter visar att av det totala förädlingsvärdet på 146 miljarder kronor stod verksamheten Bostäder, social och samhällelig utveckling för den största delen och den uppgick till 55 miljarder kronor. Den näst största verksamheten var Religion med 17 miljarder kronor i förädlingsvärde följt av Utbildning och forskning samt Rekreation och kultur.

I Sverige förvärsarbetade 4,9 miljoner personer år 2017. Det totala antalet förvärsarbetande i det civila samhället uppgick till drygt 200 000 personer samma år. Av dessa var kvinnorna flest och utgjorde cirka 60 procent. 80 000 personer, eller 39 procent, av de förvärsarbetande arbetade inom ideella föreningar.

År 2017 fanns det totalt 2 420 utförare av kommun- och landstingsköpta tjänster i det civila samhället och inom dessa organisationer arbetade 76 000 personer och andelen kvinnor uppgick till 72 procent. 62 procent av utförarna fanns inom verksamheter relaterade till Utbildning och forskning och där fanns också knappt 40 procent av alla förvärsarbetande. Antalet utförare inom flyktingmottagning sjönk från 141 organisationer år 2016 till 117 organisationer år 2017 i det civila samhället.

Statistiksammanställningen om det civila samhället får fortfarande anses vara under uppbyggnad. Detta innebär att populationen för det civila samhället kan komma att utvecklas framöver. Det är viktigt att fortsätta analysera rampopulationen ytterligare, bland annat genom att utvärdera om de organisationer som idag ingår i det civila samhället även ska göra det i fortsättningen. Det innebär också att undersöka om fler organisationer ska inkluderas i det civila samhället.

Gällande all utveckling är det viktigt att fortsätta samarbeta med forskare och andra experter inom området.

Teckenförklaringar och förkortningar

- 0 Mindre än hälften av den använda enheten
0,0
.. Uppgift inte tillgänglig eller alltför osäker för att anges
. Uppgift kan inte förekomma
Tkr Tusen kronor
Mnkr Miljoner kronor
Mdkr Miljarder kronor

Inledning

Regeringens beslut

Riksdagen beslutade i februari 2010 om propositionen En politik för det civila samhället (2009/10:55) som innehåller förslag till mål och inriktning för politiken för det civila samhället. Regeringens mål är att förbättra villkoren för det civila samhället som en central del av demokratin. Detta ska ske genom att i dialog med det civila samhällets organisationer utveckla det civila samhällets möjligheter att göra människor delaktiga, stärka dess förutsättningar att bidra till samhällsutvecklingen och välfärden, samt fördjupa och sprida kunskapen om det civila samhället.

Som en del i detta arbete har regeringen givit Statistiska centralbyrån (SCB) i uppdrag att ta fram statistik om det civila samhället. I statistiken ska ingå både den del av organisationslivet som redan i dag täcks av den ekonomiska statistiken, men även – så långt detta är möjligt – uppgifter om icke-vinstdrivande organisationer som inte idag täcks av befintlig statistik.

Statistiken ska tas fram i enlighet med FN:s statistiksystem för satelliträkenskaper om icke-vinstdrivande organisationer, *International Classification of Non Profit Organisations* (ICNPO). Syftet är att undvika de klassificeringsproblem som tidigare präglade statistiken samt att förbättra möjligheterna för internationella jämförelser.

Det civila samhället

Begreppet det civila samhället används i betydelsen av en arena, skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, där människor organiserar sig och agerar tillsammans i gemensamma intressen. I området ingår allt från nätverk, ideella föreningar till registrerade trossamfund med mera.¹

Uppdragets genomförande

Utifrån FN:s *Handbook on Non-Profit Institutions in the System of National Accounts*, en handbok som innehåller information och riktlinjer för vad som ska inräknas i det civila samhället, har SCB, efter att ha rådgjort med en referensgrupp, avgjort vilka organisationer som ska ingå i det civila samhället.

En genomgång har gjorts av vilken information SCB har idag som berör det civila samhället. De undersökningar som har bedömts att vara aktuella är *Organisationers ekonomi*, *Företagens ekonomi*, *Ekonomisk redogörelse för Svenska kyrkan*, *Undersökningar om levnadsförhållanden* samt uppgifter från *Utförrregistret*, *Räkenskapssammandragen* för kommuner och landsting, *nationalräkenskaperna*, *Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik* (RAMS) samt *tjänstepensionskassor*.

Undersökningen *Organisationers ekonomi* har som ett resultat av uppdraget anpassats till FN:s statistiksystem för satelliträkenskaper om icke-vinstdrivande organisationer, (ICNPO) för att bättre beskriva det civila samhället. De övriga undersökningarna har ett annat huvudsakligt syfte, men anses ändå ge en bild av olika delar inom det civila samhället.

Redovisade uppgifter avser främst år 2017, men för jämförelse har vi valt att i många fall även inkludera siffror för år 2016 och 2015. När det gäller undersökningarna *Organisationers ekonomi*, *Företagens ekonomi*, *Ekonomisk redogörelse för Svenska kyrkan* och *tjänstepensionskassorna* så finns ekonomiska uppgifter från dessa i statistikdatabasen.

¹ <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/civila-samhallet/>

Denna redovisning ger en samlad bild över det civila samhället relaterat till nationalräkenskaperna. Redovisningsformen är standardiserad och följer nationalräkenskaperna för den totala ekonomin enligt det Europeiska nationalräkenskapssystemet (ENS2010), som i sin tur är överensstämmande med System of National Accounts 2008 (IMF, OECD, FN, Världsbanken samt EU)

Annan statistik och uppföljning om det civila samhället

Både i Sverige och internationellt bedrivs det forskning och uppföljning om det civila samhället. Handelshögskolan i Stockholm forskar om det civila samhället utifrån organisationsperspektivet med en internationell prägel. De har publicerat rapporter med data gällande 1992 och 2002 men på grund av skillnader i metod är dessa studier inte jämförbara med den statistik som framställs på SCB.

Ersta Sköndal Bräcke högskola forskar om medborgarnas ideella/frivilliga och informella insatser. De har genomfört fem befolkningsstudier från år 1992 till år 2014. Under hösten 2015 och en bit in på 2016 genomförde Ersta Sköndal Bräcke högskola på uppdrag av SCB ett projektarbete för att kartlägga forskning kring värdering av det ideella arbetet. Resultatet redovisades i en rapport ”Att göra frivilligt arbete ekonomiskt värdefullt”² som bland annat diskuterar tre metoder för att värdera det ideella arbetet i monetära termer. Dessa är;

- Frivilligarbetaren som ersättare (replacement cost method)
- Frivilligarbetaren som tidsdonator (opportunity cost method)
- Frivilligarbetaren som samhällsnyttig (output method)

Ersta Sköndal Bräcke högskola tillsammans med SCB har nu genomfört ett test enligt metoden frivilligarbetaren som ersättare som publicerades i en artikel december 2018. Det bredare material som artikeln grundar sig på heter ”Det frivilliga arbetet i Sverige som del av BNP”³

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) har i uppgift att årligen följa upp det civila samhällets villkor med utgångspunkt i de sex principerna för politikområdet. Uppföljningarna har de senaste åren baserat sig på enkätundersökningar riktade till organisationer i det civila samhället. Publikationerna belyser dialogen mellan det civila samhället och den offentliga sektorn på kommunal, regional och statlig nivå, organisationernas ekonomiska villkor samt syn på lagar och regler.

De senaste publikationerna finns att läsa online på MUCF:s hemsida⁴.

Disposition

Publikationens inledningskapitel följs av en redovisning av satelliträkenskaperna över inkomster, utgifter, sparande och sysselsättning efter ICNPO. För förvärvsarbete och antalet anställda omräknat till heltid redovisas även den juridiska formen.

Därefter följer offentlig sektors finansiering av det civila samhället med uppgifter från nationalräkenskaperna och räkenskapssammandragen samt de privata utförarna inom vård, skola, omsorg och flyktmottagande av kommun- och landstingsköpta tjänster. Publikationen avslutas med redovisning av statistik gällande medborgarnas deltagande i det civila samhället samt en avslutande diskussion.

² <http://esh.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:1268677>

³ <http://esh.diva-portal.org/smash/get/diva2:1270696/FULLTEXT02.pdf>

⁴ <https://www.mucof.se/publikationer/kategori/politiken-det-civila-samhallet>

Satelliträkenskaper för det civila samhället

Definition

Satelliträkenskaper är inriktade på att beskriva och analysera ekonomin för ett visst ändamål. De är inte avsedda att ge en översikt över den nationella ekonomin, utan inriktas på det som är relevant för det specifika ändamålet. Därför kan man med hjälp av satelliträkenskaperna visa detaljer som inte är synliga i det aggregerade huvudsystemet för nationalräkenskaper.

Ett satellitkonto är kopplat till, men skiljer sig från huvudsystemet för nationalräkenskaper. Det som utmärker satelliträkenskaper är bland annat att de kan innehålla en ombildning av klassificeringar relevant för det specifika området. För det civila samhället är användandet av ICNPO en klassificering som skiljer sig åt från nationalräkenskaperna.

Inkomster, utgifter och sparande efter verksamhetsindelningen ICNPO

Nedan redovisas inkomster, utgifter och sparande i det civila samhället i relation till den totala ekonomin samt verksamhetsindelad enligt ICNPO.

Den totala produktionen inom det civila samhället var 251 miljarder kronor år 2017. Av dessa var betalningar från offentlig förvaltning 37 miljarder kronor. Förädlingsvärdet i det civila samhället uppgick till 146 miljarder kronor. Detta innebär att det civila samhällets bidrag till Sveriges BNP var 3,2 procent under 2017.

Tabell 1. Förädlingsvärde, inkomster, utgifter och sparande, löpande priser, samt som andelar av den totala ekonomin 2016 och 2017, mdkr.

	År 2016			År 2017		
	Totala ekonomin	Civila samhället	Andelar	Totala ekonomin	Civila samhället	Andelar
Produktion	7 901	238	3,0 %	8 360	251	3,0 %
- därav betalning från offentlig sektor		33			37	
BNP/Förädlingsvärde till baspris	3 912	134	3,4 %	4 096	146	3,6 %
BNP till marknadspris/ Förädlingsvärde till baspris	4 416	134	3,0 %	4 621	146	3,2 %
Ersättningar till anställda	2 086	71	3,4 %	2 186	75	3,4 %
Driftsöverskott och sammansatt förvärvsinkomst, brutto	1 416	50	3,5 %	1 481	57	3,9 %
Kapitalinkomst, netto	14	10		70	7	
Löpande transferreringar, netto	-58	32		-71	30	
Disponibel inkomst, netto	3 647	64	1,8 %	3 849	62	1,6 %
Konsumtionsutgift	3 164	51	1,6 %	3 282	56	1,7 %
Fast bruttoinvestering	1 068	70	6,6 %	1 163	74	6,3 %
Finansiellt sparande	130	-46		158	-51	

Källa: Nationalräkenskaperna och civila samhället

Av det totala förädlingsvärdet i det civila samhället på 146 miljarder kronor stod verksamheten Bostäder, social och samhällelig utveckling för den största verksamheten med 55 miljarder kronor. Inom denna verksamhet ingår bland annat bostadsrättsföreningar, hyreskooperativ och samfälligheter. Stora verksamheter därefter är Religiös verksamhet, Utbildning och forskning samt Rekreation och kultur. Verksamheten Utbildning och forskning fick mest medel från offentlig förvaltning till att utföra produktion. Av det totala förädlingsvärdet stod dotterbolagen för 30 miljarder kronor. Av dotterbolag med specificerad verksamhet bidrog dotterbolag inom Bostäder, social och samhällelig utveckling mest till förädlingsvärdet med 4,8 miljarder kronor.

Begreppet betalningar från offentlig förvaltning i detta sammanhang innehåller både köp av tjänster och transfereringar från offentlig förvaltning. Här ingår endast transfereringar som stannar i organisationerna och alltså inte transfereras vidare i flera led.

Tabell 2. Produktion och förädlingsvärde per verksamhet i det civila samhället enligt ICNPO, 2017, löpande priser, mdkr.

	Produktion	Varav betalning från offentlig sektor	Förädlingsvärde	Varav dotterbolag
Totalt civila samhället	251,2	37,3	146,4	29,6
Rekreation och kultur	25,9	7,0	14,1	3,5
Utbildning och forskning	21,4	14,9	15,9	1,4
Hälsa	3,4	1,7	2,6	0,4
Social trygghet	12,4	6,3	9,6	1,5
Miljö och djurskydd	1,4	0,1	0,7	0,2
Bostäder, social och samhällelig utveckling	101,3	0,9	54,9	4,8
Opinionsbildning och politik	10,4	1,8	6,7	3,8
Utdelande stiftelser och insamlade verksamhet	11,6	0,2	2,8	2,0
Internationell verksamhet	3,5	1,8	1,5	0,0
Religiös verksamhet	23,6	1,5	16,5	0,0
Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar	15,5	0,5	8,9	1,3
Annan verksamhet	20,8	0,6	12,2	10,8

Källa: Civila samhället

Ersättningen till anställda i det civila samhället var 75 miljarder kronor år 2017. Där var Utbildning och forskning störst med 13,4 miljarder kronor. Andra stora verksamheter är Religiös verksamhet samt Rekreation och kultur.

Tabell 3. Ersättning till anställda i det civila samhället per verksamhet enligt ICNPO, 2017, löpande priser, mdkr.

	Ersättning till anställda	Egentlig lön	Arbetsgivarens so- ciala avgifter
Totala civila samhället	74,5	64,4	10,1
Rekreation och kultur	11,5	10,1	1,4
Utbildning och forskning	13,4	11,8	1,6
Hälsa	2,2	1,9	0,3
Social trygghet	7,8	6,8	1,0
Miljö och djurskydd	0,5	0,4	0,1
Bostäder, social och samhällslig utveckling	6,2	5,5	0,7
Opinionsbildning och politik	4,7	4,1	0,6
Utdelande stiftelser och insamlade verksamhet	1,3	1,1	0,2
Internationell verksamhet	1,2	1,0	0,2
Religiös verksamhet	12,6	10,4	2,2
Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar	6,7	5,6	1,1
Annan verksamhet	6,4	5,6	0,8

Källa: Civila samhället

De totala kapitalinkomsterna⁵ var 25 miljarder kronor varav den största delen bestod av utdelningar på 15 miljarder kronor. Den verksamhet som var störst när det gäller totala kapitalinkomsterna, kapitalinkomster netto, utdelningar samt övrig kapitalavkastning var verksamheten Utdelande stiftelser och insamlade verksamheter. Andra verksamheter med stora kapitalinkomster var Social trygghet samt Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar. Högst ränteintäkter hade Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar samt Bostäder, social och samhällelig utveckling.

Tabell 4. Kapitalinkomster per verksamhet i det civila samhället enligt ICNPO, 2017, löpande priser, mdkr.

	Kapitalinkomster,		Ränteintäkter,		Övrig kapitalavkastning
	netto	Kapitalinkomster	ENS-ränta	Utdelningar	
Totala civila samhället	6,6	24,8	7,0	14,8	3,0
Rekreation och kultur	1,6	1,8	0,2	1,4	0,3
Utbildning och forskning	1,2	1,3	0,3	0,8	0,2
Hälsa	0,1	0,2	0,0	0,1	0,0
Social trygghet	-2,4	5,0	1,4	2,9	0,7
Miljö och djurskydd	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Bostäder, social och samhällelig utveckling	-1,3	2,5	1,7	0,8	0,1
Opinionsbildning och politik	-0,8	0,4	0,1	0,3	0,1
Utdelande stiftelser och insamlade verksamhet	6,7	6,9	1,0	4,9	1,0
Internationell verksamhet	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Religiös verksamhet	0,5	0,5	0,2	0,3	0,0
Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar	4,1	4,6	1,7	2,6	0,4
Annan verksamhet	-3,3	1,4	0,5	0,7	0,1

Källa: Civila samhället

⁵ I begreppet kapitalinkomster/-utgifter ingår inte realisationsvinster eller realisationsförluster enligt manualen för nationalräkenskaper ENS 2010. De kategorier som ingår är räntor, utdelningar, återinvesterade vinstmedel på direktinvesteringstillgångar, övriga kapitalavkastning samt arrenden. Med övrig kapitalavkastning avses kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare, kapitalavkastning på pensionsrätter samt kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder, såväl utdelad som kvarhållen avkastning.

De totala kapitalutgifterna i det civila samhället var 18 miljarder kronor. Den största verksamheten var Social trygghet med 7,4 miljarder kronor. Övriga kapitalavkastningsutgifter fanns enbart på verksamheten Social trygghet.

Tabell 5. Kapitalutgifter per verksamhet i det civila samhället enligt ICNPO, 2017, löpande priser, mdkr.

	Kapitalutgifter	Räntekostnader, ENS-ränta	Lämnade utdel- ningar	Övrig kapitalav- kastning
Totalt civila samhället	18,2	2,3	9,4	6,5
Rekreation och kultur	0,2	0,1	0,1	0,0
Utbildning och forskning	0,1	0,0	0,1	0,0
Hälsa	0,0	0,0	0,0	0,0
Social trygghet	7,4	0,8	0,1	6,5
Miljö och djurskydd	0,0	0,0	0,0	0,0
Bostäder, social och samhällelig utveckling	3,9	1,1	2,8	0,0
Opinionsbildning och politik	1,2	0,0	1,1	0,0
Utdelande stiftelser och insamlade verksamhet	0,2	0,1	0,1	0,0
Internationell verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0
Religiös verksamhet	0,1	0,0	0,0	0,0
Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar	0,5	0,1	0,4	0,0
Annan verksamhet	4,7	0,1	4,6	0,0

Källa: Civila samhället

De totala transfereringsinkomsterna var 115 miljarder kronor och de totala transfereringsutgifterna var 85 miljarder kronor. Detta ger ett transfereringsnetto på 30 miljarder kronor. Social trygghet har störst transfereringsinkomster bland verksamheterna. Inom denna verksamhet finns delverksamheten Inkomststöd, underhåll och materiell hjälp där arbetslöshetskassorna och understödsföreningarna ingår. Den verksamhet som har högst transfereringsnetto är Religiös verksamhet med 22 miljarder kronor och detta beror på att avgiften till Svenska kyrkan ingår i transfereringsinkomsterna. Störst transfereringsutgifter har verksamheten Social trygghet med 25 miljarder kronor följt av Bostäder, social och samhällelig utveckling.

Tabell 6. Transfereringar per verksamhet i det civila samhället enligt ICNPO, 2017, löpande priser, mdkr.

	Transfereringsnetto	Transfereringsinkomster	Transfereringsutgifter
Totala civila samhället	30,3	114,9	84,6
Rekreation och kultur	3,3	11,8	8,5
Utbildning och forskning	8,0	16,6	8,7
Hälsa	0,3	0,4	0,1
Social trygghet	11,5	36,6	25,1
Miljö och djurskydd	0,2	0,4	0,2
Bostäder, social och samhällelig utveckling	-19,5	3,2	22,7
Opinionsbildning och politik	3,4	3,8	0,4
Utdelande stiftelser och insamlade verksamhet	-8,0	2,3	10,3
Internationell verksamhet	1,9	5,8	3,8
Religiös verksamhet	21,6	22,7	1,0
Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar	7,5	9,9	2,5
Annan verksamhet	0,1	1,5	1,4

Källa: Civila samhället

Av de totala transföringsinkomsterna på 115 miljarder kronor kom 55 miljarder från privat sektor och 45 miljarder från offentlig sektor. Transförsningsinkomsterna var störst inom Religiös verksamhet för privat sektor och Social trygghet för offentlig förvaltning. Sociala avgifterna förekom endast inom verksamheten Social trygghet.

Tabell 7. Transförsningsinkomster per verksamhet i det civila samhället enligt ICNPO, 2017, löpande priser, mdkr.

	Transförsningsinkomster, totalt	Varav från sociala avgifter	Varav från privata sektorer	Varav från offentlig förvaltning	Varav från utlandet
Totalt civila samhället	114,9	14,6	54,8	45,4	0,2
Rekreation och kultur	11,8	0,0	4,5	7,2	0,1
Utbildning och forskning	16,6	0,0	3,7	13,0	0,0
Hälsa	0,4	0,0	0,0	0,4	0,0
Social trygghet	36,6	14,6	5,5	16,5	0,0
Miljö och djurskydd	0,4	0,0	0,3	0,1	0,0
Bostäder, social och samhällslig utveckling	3,2	0,0	2,2	0,9	0,0
Opinionsbildning och politik	3,8	0,0	2,0	1,8	0,0
Utdelande stiftelser och insamlade verksamhet	2,3	0,0	2,1	0,2	0,0
Internationell verksamhet	5,8	0,0	3,0	2,7	0,1
Religiös verksamhet	22,7	0,0	21,2	1,5	0,0
Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar	9,9	0,0	9,4	0,5	0,0
Annan verksamhet	1,5	0,0	0,9	0,6	0,0

Källa: Civila samhället

Av de totala transfereringsutgifterna på 85 miljarder kronor fanns 56 procent i verksamheterna Social trygghet och Bostäder, social och samhällelig utveckling. Sociala förmåner fanns enbart inom verksamheten Social trygghet. Sociala förmåner innehåller pensionsutbetalningar samt utbetalningar av arbetslöshetsersättning från arbetslöshetskassorna. Totala transfereringsutgifter till privata sektorn är klart större än till offentlig förvaltning. Bostäder, social och samhällelig utveckling har klart störst flöden till privat sektor medan Social trygghet betalar mest till offentlig förvaltning. Transfereringsutgifterna till offentlig förvaltning består till största delen av arbetslöshetskassornas medlemsavgifter.

I beräkningen av produktionsvärdet inom verksamheten Bostäder, social och samhällelig utveckling sker en modellberäkning vilket höjer såväl produktionen inom bostadsrättsföreningarna som konsumtionsutgifterna för hushållen. För att redovisa ett rättvisande sparande förs en motsvarande transferering från bostadsrättsföreningarna till hushållen.⁶

Tabell 8. Transfereringsutgifter per verksamhet i det civila samhället enligt ICNPO, 2017, löpande priser, mdkr.

	Transfereringsutgifter,		Varav sociala förmåner, utgifter	Varav till privata sektorer	Varav till offentlig förvaltning	Varav till utlandet
	totalt	Varav skatter				
Totalt civila samhället	84,6	2,6	17,4	48,4	12,2	4,0
Rekreation och kultur	8,5	0,1	0,0	4,0	4,3	0,1
Utbildning och forskning	8,7	0,1	0,0	8,4	0,2	0,0
Hälsa	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Social trygghet	25,1	0,2	17,4	0,4	6,9	0,2
Miljö och djurskydd	0,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1
Bostäder, social och samhällelig utveckling	22,7	0,3	0,0	22,3	0,0	0,0
Opinionsbildning och politik	0,4	0,0	0,0	0,3	0,0	0,1
Utdelande stiftelser och insamlade verksamhet	10,3	0,0	0,0	9,8	0,2	0,3
Internationell verksamhet	3,8	0,0	0,0	1,0	0,0	2,9
Religiös verksamhet	1,0	0,0	0,0	0,7	0,0	0,3
Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar	2,5	1,0	0,0	0,9	0,6	0,0
Annan verksamhet	1,4	0,8	0,0	0,5	0,0	0,0

Källa: Civila samhället

⁶ ENS2010 §§3.75-3.80

Antal organisationer, ekonomisk aktivitet samt sysselsättning

År 2017 fanns 258 000 organisationer inom det civila samhället. Av dessa var 100 000 stycken ekonomiskt aktiva.

I Sverige förvärvsarbetade 4,9 miljoner personer år 2017. Totalt sett fanns det 202 000 förvärvsarbetande inom det civila samhället samma år, varav 60 procent var kvinnor. Det totala antalet anställda omräknat till heltid var c:a 167 000 personer (medelantalet heltidsanställda). De flesta organisationerna i det civila samhället tillhörde verksamheter inom Bostäder, social och samhällelig utveckling (29 procent), följt av Rekreation och kultur (26 procent). Flest antal förvärvsarbetande fanns dock inom Utbildning och forskning. Detsamma gällde antalet anställda omräknat till heltid. Kvinnorna var fler än männen i flertalet verksamheter förutom inom Rekreation och kultur och Bostäder, social och samhällelig utveckling där männen var i majoritet av de förvärvsarbetande.

Tabell 9. Antal organisationer, ekonomisk aktivitet samt sysselsättning i civila samhället verksamhetsindelad efter ICNPO, 2017.

	Antal organisat- ioner	Därav organi- sationer med ekonomisk ak- tivitet	Antal förvärvsar- betande	Antal kvinnor	Antal män	Medelantalet heltidsanställda
Totala civila samhället	257 572	99 854	202 136	121 502	80 634	166 664
Rekreation och kultur	67 133	26 352	29 510	12 950	16 560	25 152
Utbildning och forskning	6 654	4 321	39 113	28 367	10 746	30 691
Hälsa	391	227	4 601	3 472	1 129	3 122
Social trygghet	7 466	3 787	30 038	21 728	8 310	20 187
Miljö och djurskydd	2 095	836	1 810	1 085	725	1 208
Bostäder, social och samhällelig utveckling	74 798	34 558	15 153	6 377	8 776	12 157
Opinionsbildning och politik	24 069	7 357	13 166	8 829	4 337	9 919
Utdelande stiftelser och insamlade verksamhet	4 444	3 667	3 489	2 094	1 395	2 350
Internationell verksamhet	345	113	4 388	2 960	1 428	2 277
Religiös verksamhet	8 769	4 119	32 665	18 956	13 709	26 520
Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar	7 787	3 290	10 733	6 057	4 676	9 128
Annan verksamhet	53 624	11 227	17 470	8 627	8 843	23 953

Källa: Företagsdatabasen (FDB), Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), Företagens ekonomi, Organisationers ekonomi, Ekonomisk redogörelse för Svenska kyrkan.

Sett till juridisk form var en majoritet av organisationerna inom det civila samhället ideella föreningar, 63 procent. Även flest förvärvsarbete fanns inom denna juridiska form, 39 procent av det totala antalet. Flest anställda omräknat till heltid (medelantalet heltidsanställda) fanns också i den juridiska formen ideella föreningar med drygt 39 procent av det totala antalet. Männen var fler än kvinnorna i Bostadsrättsföreningar och Kooperativa hyresrättsföreningar samt i Samfälligheter medan kvinnorna var i majoritet i organisationer i de resterande nämnda juridiska formerna för de förvärvsarbete.

Tabell 10. Antal organisationer, ekonomisk aktivitet samt sysselsättning i civila samhället efter juridisk form, 2017.

	Antal organisat- ioner	Därav organi- sationer med ekonomisk ak- tivet	Antal förvärvsar- betande	Antal kvinnor	Antal män	Medelantalet heltidsanställda
Totala civila samhället	257 572	99 854	202 136	121 502	80 634	166 664
Aktiebolag	2 342	1 985	40 483	22 501	17 982	33 158
Ekonomiska föreningar	2 177	1 777	16 051	12 845	3 206	15 129
Bostadsrättsföreningar och kooperativa hyres- rättsföreningar	33 583	25 818	4 855	1 661	3 194	3 718
Ideella föreningar	161 370	52 604	79 723	47 195	32 528	65 131
Samfälligheter	31 536	4 124	1 136	217	919	..
Registrerade trossam- fund	2 250	1 185	29 413	17 454	11 959	24 700
Stiftelser och fonder ⁷	22 685	12 051	27 166	17 871	9 295	21 167
Offentliga korporat- ioner och anstalter	35	31	742	410	332	..
Understödsföreningar och Försäkringsfö- reningar	71	32	135	73	62	..
Arbetslöshetskassor	27	27	1 213	922	291	1 454
Övriga juridiska former	1 496	220	1 219	353	866	..

Källa: Företagsdatabasen (FDB), Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), Företagens ekonomi, Organisationers ekonomi, Ekonomisk redogörelse för Svenska kyrkan.

⁷ Ej pensions-, vinstandels-, resultatandels-, anslags- eller familjestiftelser.

Offentlig sektors finansiering av det civila samhället

I redovisningen över offentlig sektors finansiering av det civila samhället ingår lämnade bidrag, transfereringar och köpta tjänster från stat, kommun och landsting. Vidare ingår en redovisning av *Utförarregistret*, vilket är ett register över privata utförare av kommunal och landstingskommunal verksamhet inom vård, skola, omsorg och flyktingmottagande.

Statliga myndigheter

Statliga myndigheter lämnar ekonomisk information till Ekonomistyrningsverket gällande lämnade bidrag till ideella föreningar och övriga organisationer. År 2017 uppgick dessa till drygt 35 miljarder kronor. Det är en ökning på drygt 1,1 miljard jämfört med år 2016. Arbetslöshet var det verksamhetsområde som fick mest pengar, 12,2 miljarder kronor.

Statliga myndigheter ger även transfereringar för investeringar och dessa uppgick år 2017 till drygt 0,2 miljarder kronor.

Tabell 11. Bidrag och transfereringar från statliga myndigheter efter verksamhetsområde 2015-2017 enligt COFOG*, mnkr

	2015	2016	2017
Allmän förvaltning	4 905	5 588	5 847
Försvar	244	242	289
Samhällsskydd och rättsskipning	36	52	43
Näringslivsfrågor	4 843	4 576	4 483
Miljöskydd	71	89	71
Bostadsförsörjning och samhällsutveckling	141	137	140
Hälso- och sjukvård	141	159	192
Fritidsverksamhet, kultur och religion	3 848	4 154	4 427
Utbildning	5 282	5 722	6 273
Socialt skydd	13 278	13 399	13 470
därav Arbetslöshet	12 494	12 416	12 168
Totalt	32 791	34 118	35 235

Källa: Nationalräkenskaperna

*Classification of Functions of Government

Det största enskilda ändamålet för transfereringar från staten var arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd, följt av biståndsverksamhet och bidrag till folkbildningen. Arbetslöshetsersättningen och aktivitetsstödet utgjorde år 2017 cirka 35 procent av de totalt utbetalda statliga bidragen och transfereringarna.

Tabell 12. Penningflöden från statliga myndigheter till ideella föreningar och övriga organisationer 2015-2017, mnkr

	2015	2016	2017
Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	12 509	12 416	12 168
Biståndsverksamhet	3 195	3 767	3 993
Bidrag till folkbildningen	3 626	3 810	3 849
Stöd till idrotten	1 757	1 920	1 934
Lönebidrag och Samhall m.m.	1 812	1 693	1 616
Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	1 105	1 114	1 140
Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	560	499	635
Bidrag till lärarlöner	0	378	623
Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	972	712	621
Filmstöd	0	330	543
Kyrkoantikvarisk ersättning	460	460	460
Ersättning för insatser för vissa nyanlända invandrare	135	248	400
Riksdagens ledamöter och partier m.m.	291	295	299
Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	293	291	296
Exportfrämjande verksamhet	296	284	276
Centrala museer: Stiftelser	246	251	254
Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	239	239	238
Ersättningar och bidrag till konstnärer	200	206	219
Fler anställda i lågstadiet	0	113	193
Bidrag till funktionshindersorganisationer	183	189	189
Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	158	171	188
Särskilda insatser inom folkbildningen	105	212	175
Stöd till politiska partier	171	172	172
Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	30	121	151
Etableringsåtgärder	20	19	144
Regionala tillväxtåtgärder	140	137	140
Särskilda jämställdhetsåtgärder	50	132	124
Upprustning och drift av Göta kanal	25	73	123
Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	92	123	123
Särskilt utbildningsstöd	116	112	114
Arbetsmiljöverket	110	108	110
Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	114	110	110
Övrigt	3 781	3 413	3 613
Totalt	32 791	34 118	35 235

Källa: Nationalräkenskaperna

Räkenskapssammandraget för kommuner och landsting

Genom Räkenskapssammandraget (RS) samlas årligen ekonomisk statistik ur kommunernas och landstingens bokslut in. Syftet med undersökningen är att både på kommun-, landstings- och riksnivå beskriva kommunernas och landstingens ekonomiska läge och utveckling. Redovisningen för kommuner och landsting utgår från kostnadssidan. Genom analys av mottagargrupper kan man identifiera ekonomiska transaktioner med organisationer tillhörande det civila samhället. Hushållens icke-vinstdrivande organisationer redovisas under kategorin ideella föreningar och stiftelser av landstingen. För kommunerna avses ideella och ekonomiska föreningar samt stiftelser som inte ingår i kommunkoncern.

Kommuner

Ekonomiska relationer mellan kommuner och ideella föreningar och stiftelser är inte bara en fråga om bidrag och transfereringar. Den vanligaste relationen är att kommunen köper verksamhet av organisationer, exempelvis förskoleverksamhet och skolbarnomsorg, grundskola eller vård och omsorg av äldre och funktionshindrade. Kommunernas köp av verksamhet från ideella föreningar och stiftelser uppgick år 2017 till 15,4 miljarder kronor.

Bidrag och transfereringar från kommuner till ideella föreningar och stiftelser uppgick till 4,8 miljarder kronor. Den största enskilda posten avsåg bidrag till fritidsverksamhet, 1,8 miljarder kronor.

Tabell 13. Penningströmmar från kommuner till ideella föreningar och stiftelser, 2015-2017, mnkr

	2015	2016	2017
Köp av verksamhet:			
Kultur- och fritidsverksamhet	268	289	267
Förskoleverksamhet och skolbarnomsorg	4 775	4 947	5 096
Grundskola	3 465	3 654	3 964
Gymnasieskola	1 022	1 028	1 052
Övrig utbildning	515	576	687
Vård och omsorg, äldre och funktionshindrade	3 001	3 017	3 256
Individ- och familjeomsorg	664	632	667
Flyktingmottagande	144	447	319
Övrigt	89	113	107
Summa	13 943	14 703	15 415
Bidrag:			
Politisk verksamhet	461	468	471
Kulturverksamhet	944	962	999
Fritidsverksamhet	1 659	1 791	1 781
Utbildning	44	44	49
Vård och omsorg	559	591	599
Flyktingmottagande	20	63	126
Övrigt	660	726	771
Summa	4 347	4 645	4 796
Totalt	18 290	19 348	20 211

Källa: Räkenskapssammandragen.

Landsting

Köp av verksamhet förekommer även mellan landsting och ideella föreningar och stiftelser. För år 2017 uppgick denna summa till 1,2 miljarder kronor. Ungefär hälften av de totala köpen avsåg specialiserad somatisk vård.

Lämnade bidrag till ideella föreningar och stiftelser var 2,5 miljarder kronor år 2017 och där var bidrag till kultur med 1,5 miljarder kronor den största enskilda posten.

Tabell 14. Penningströmmar från landstingen till ideella föreningar, stiftelser, 2015-2017, mnkr

	2015	2016	2017
Köp av verksamhet:			
Primärvård	106	111	217
Specialiserad somatisk vård	578	625	615
Specialiserad psykiatrisk vård	108	123	125
Övrig hälso- och sjukvård	32	39	27
Utbildning	51	59	64
Kultur	13	14	2
Trafik och infrastruktur	0	0	0
Politisk verksamhet ⁸	8	9	9
Serviceverksamheter	195	187	180
Summa	1 091	1 167	1 239
Lämnade bidrag	2 222	2 253	2 486
Totalt	3 313	3 420	3 725

Källa: Räkenskapssammandragen.

Utförrregistret

Utförrregistret är ett register över privata utförare av kommunal och landstingskommunal verksamhet. Uppgiftslämnarna (kommuner och landsting) ska ange från vilka utförare (privata, ideella föreningar/stiftelser samt landstings- och kommunägda företag) de har köpt verksamhet ifrån inom verksamhetsområdena vård, skola, omsorg och flyktingmottagande.⁹ Det finns ett tröskelvärde, vilket innebär att om en kommun köpt verksamhet från en utförare under ett år för mindre än 100 000 kronor behöver den utföraren inte redovisas. Motsvarande för landstingen är 250 000 kronor.

Efter att SCB har fått in uppgifter till *Utförrregistret* jämförs dessa belopp med motpartsredovisningen i *Räkenskapssammandragen (RS)*. Om det är stora differenser dem emellan kontaktas kommunen/landstinget för att utreda vilket belopp som är rätt. Beloppen i *RS* bör dock vara lite högre eftersom det inte finns något tröskelvärde där.

År 2016 fanns det 11 443 utförare registrerade i *Utförrregistret*, varav 2 446 var utförare i det civila samhället. Det fanns 1 378 organisationer (84 procent var aktiebolag) som hade verksamheten flyktingmottagande, varav 141 av dessa tillhörde det civila samhället. 60 procent av de som tillhörde det civila samhället hade den juridiska formen ideella föreningar.

År 2017 har antalet utförare ökat till 11 972. Av dessa var 2 420 utförare i det civila samhället. Utförarna inom flyktingmottagning sjönk med 121 organisationer till år 2017 då det var 1 257 till antalet (86 procent var aktiebolag). Organisationer med flyktingmottagande tillhörande det civila samhället sjönk med 24 organisationer till 117 organisationer. 65 procent av de som tillhörde det civila samhället hade den juridiska formen ideella föreningar.

⁸ Politisk verksamhet för år 2015, 2016 och 2017 med avseende hälso- och sjukvård samt regional utveckling.

⁹ Verksamheten flyktingmottagande finns enbart för kommuners köpta verksamhet i utförrregistret.

I organisationerna tillhörande det civila samhället arbetade 76 000 personer, varav 72 procent var kvinnor. 62 procent av utförarna fanns inom verksamheter relaterade till Utbildning och forskning. Där fanns också 40 procent av alla förvärvsarbetande.

Tabell 15. Utförare inom det civila samhället och dess förvärvsarbetande efter ICNPO, 2017

	Antal utförare	Antal förvärvsarbetande	Antal kvinnor	Antal män
Totalt	2 420	75 713	54 496	21 217
Rekreation och kultur	177	2 835	1 161	1 674
Utbildning och forskning	1 510	30 002	22 883	7 119
Hälsa	54	4 005	3 069	936
Social trygghet	340	24 081	17 809	6 272
Miljö och djurskydd
Bostäder, social och samhällelig utveckling	48	623	340	283
Opinionsbildning och politik	46	1 230	761	469
Utdelande stiftelser och insamlade verksamheter
Internationell verksamhet
Religiös verksamhet	162	9 360	5 789	3 571
Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar
Annan verksamhet ¹⁰	62	1 232	1 011	221

Källa: Utförarregistret, Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS)

¹⁰ Här ingår Internationell verksamhet, Miljö och djurskydd, Utdelande stiftelser och insamlade verksamheter samt Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar p.g.a. röjanderisk.

Bland utförarna var Ekonomisk förening den vanligaste juridiska formen, följt av Ideella föreningar. Ideella föreningar var dock den juridisk form som hade störst andel förvävsarbetande.

Tabell 16. Utförare inom det civila samhället och dess förvävsarbetande efter juridisk form, 2017

	Antal utförare	Antal förvävsarbetande	Antal kvinnor	Antal män
Totalt	2 420	75 713	54 496	21 217
Aktiebolag	98	9 226	6 348	2 878
Ekonomiska föreningar	1 031	13 591	11 516	2 075
Ideella föreningar	879	26 118	18 413	7 705
Registrerade trossamfund	109	9 294	5 819	3 475
Stiftelser och fonder ¹¹	303	17 484	12 400	5 084

Källa: Utförarregistret, Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS)

¹¹ Ej pensions-, vinstandel-, resultatandel-, anslags- eller familjestiftelser. Här ingår även Bostadsrättsföreningar/hyreskooperativ och samfälligheter p.g.a. röjande risk.

Medborgarnas deltagande i det civila samhället

Medlemskap och aktivitet i föreningar

Enligt *ULF/SILC* år 2017 var cirka 3,8 miljoner, eller 46 procent av Sveriges befolkning 16 år och äldre medlem i fackförening eller företagsorganisation. Andelen kvinnor uppgick till 51 procent.

Jämfört med 2016 har andelen av Sveriges befolkning som var medlem samt andelen kvinnor minskat med 1 procent.

Tabell 17. Medlemskap i facklig organisation år 2016-2017. Personer 16 år och äldre. Skattat antal personer i tusental.

	Antal kvinnor i tusental	Antal män i tusental
Fackförening eller företagsorganisation 2016	1 987	1 856
Fackförening eller företagsorganisation 2017	1 923	1 849

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC)

Avslutande diskussion

Kvalitetsförbättringar

SCB arbetar kontinuerligt med att förbättra kvaliteten gällande statistik över det civila samhället.

Utvecklingsarbete

Statistiksammanställningen om det civila samhället får fortfarande anses vara under uppbyggnad. Det innebär att populationen för det civila samhället kan komma att utvecklas framöver. För undersökningen *Organisationers ekonomi*, vilken är den enda undersökningen anpassad efter ICNPO, arbetar SCB kontinuerligt med att försöka minska bortfallet, förenkla för uppgiftslämnarna samt att utveckla användandet av ytterligare administrativt material i framställningen.

En ny FN-handbok "Satellite Account on Non-profit and Related Institutions and Volunteer Work" är klar vilket kommer att påverka SCB:s arbete gällande ny verksamhetsindelning enligt ICNPO, vilka organisationer som ska ingå i populationen över det civila samhället samt vilka uppgifter som är viktiga att redovisa.¹²

En del i satelliträkenskaperna är att värdera det ideella arbetet i monetära termer. En god grund har SCB fått genom det uppdrag som Ersta Sköndal Bräcke högskola har genomfört åt SCB genom att kartlägga forskning inom området.

Ett utvecklingsområde som kvarstår är att utveckla redovisningen av balansräkningsposter i satelliträkenskaperna.

¹² https://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/docs/UN_TSE_HB_FNL_web.pdf

Bilaga 1 – Existerande ramverk och befintliga undersökningar

I detta avsnitt redovisas först det existerande ramverk som använts för att avgränsa det civila samhället. Därefter beskrivs de undersökningar som ligger till grund för statistikredovisningen gällande det civila samhället.

Det civila samhället i FN:s nationalräkenskapssystem

FN:s nationalräkenskapssystem System of National Accounts (SNA) och dess definition av Non-profit institutions (NPI) är en viktig utgångspunkt när man ska bestämma om en organisation ska tillhöra det civila samhället eller inte. Non-profit institutions (NPI) definieras i SNA enligt följande:

En legal eller social enhet skapad med ändamålet att producera varor och tjänster med egenskaper som inte tillåter dem att bli en källa för inkomster, vinster eller andra finansiella förtjänster för de enheter som skapar, kontrollerar eller finansierar dem.

För att en enhet ska klassificeras som tillhörande det civila samhället enligt FN:s räkenskapssystem ska följande egenskaper vara uppfyllda:

Enheten ska vara en formell organisation;
Det ska inte finnas någon vinstutdelning, eventuellt ekonomiskt överskott ska inte ges tillbaka till någon form av ägare eller huvudman;
Enheten ska vara institutionellt skild från den myndighetsutövande delen av den offentliga sektorn;
Enheten ska vara självstyrande;
Medlemskap eller deltagande i enheten får inte vara tvångsmässigt.

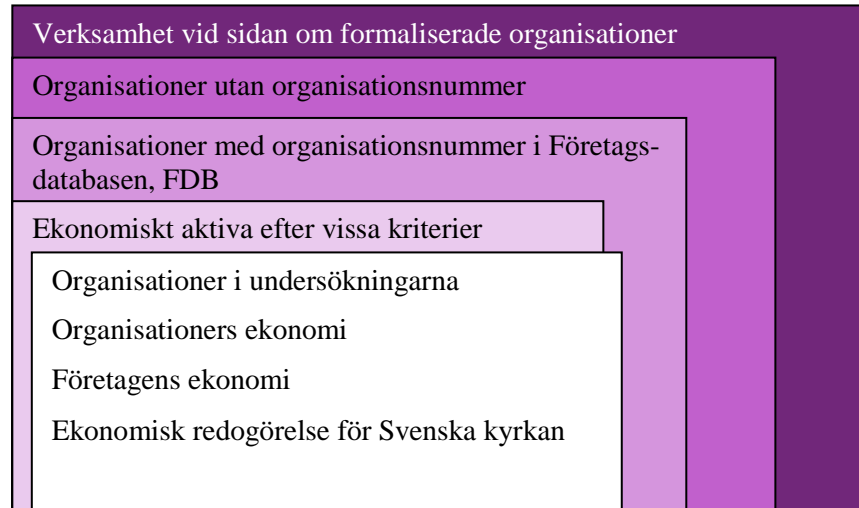
FN:s *Handbook on Non-Profit Institutions in the System of National Accounts* innehåller information och riktlinjer för vad som ska räknas som en icke-vinstdrivande organisation. Ett utkast av handboken testades i början av 2000-talet i elva länder. Sverige deltog i detta arbete genom nationalräkenskaperna på SCB.

Det civila samhället i SCB:s undersökningar

Det civila samhället omfattas och ingår i varierande grad i ett antal undersökningar som regelbundet genomförs vid SCB. Huvudsyftet med dessa undersökningar är dock inte att redovisa statistik om det civila samhället, vilket betyder att specifika aspekter för det här området hittills inte har beaktats. Ett undantag är undersökningen *Organisationers ekonomi* som har förändrats för att kunna redovisa förbättrad statistik om det civila samhället. Trots denna förändring blir den totala bild som statistiken presenterar om det civila samhället inte helt fullständig. Det finns en teoretisk möjlighet att skapa en fullständig rampopulation för det civila samhället men detta arbete skulle kräva ett omfattande kartläggningsarbete där exempelvis verksamhetssyftet för enskilda organisationer fastställs utifrån information från årsredovisningar.

Nedanstående figur visar det civila samhällets totala rampopulation, det vill säga det totala antalet organisationer inkluderade i det civila samhället i Sverige. Viktigt att notera är att rektanglarnas inbördes storleksförhållanden inte är verkliga, då vissa områden utanför denna publikation är omöjliga att bedöma storleken på.

Denna publikation innehåller statistik om organisationer i de tre minsta rektanglarna; organisationer med ett organisationsnummer i Företagsdatabasen, ekonomiskt aktiva organisationer samt organisationer i de tre nämnda undersökningarna. De som inte inkluderas i denna publikation är verksamhet vid sidan om formaliserade organisationer som nätverk, tillfälliga sammanslutningar och oorganiserat frivilligt arbete samt organisationer utan organisationsnummer. Att kartlägga dessa skulle vara väldigt resurskrävande och inget som SCB har genomfört i dagsläget.

Figur 1. Total rampopulation för det civila samhället

Målet med sammanställningen av statistik gällande det civila samhället är, enligt regeringsuppdraget, att visa statistik avgränsad enligt FN:s statistiksystem för satelliträkenskaper om icke-vinstdrivande organisationer. Fokus ligger därmed på de ekonomiskt aktiva organisationerna. I undersökningen *Organisationers ekonomi* har vissa praktiska avgränsningar gjorts, vilka redovisas närmare i bilaga 3.

Utifrån SCB:s Företagsdatabas kan organisationerna kategoriseras utifrån information om deras juridiska form, institutionella sektorkod samt näringsgren. Med detta som utgångspunkt har ett ramverk skapats för vilka organisationer som ska tillhöra det civila samhället. Av dessa var det många som hade ingen eller obetydlig ekonomisk verksamhet.

Ett antal kriterier har därför fastställts för att bedöma om organisationerna ska räknas som ekonomiskt aktiva. Dessa är:

- organisationer med anställda eller förvärvsarbetande
- organisationer med utbetald lönesumma
- organisationer med minst en inlämnad kontrolluppgift (KU)
- organisationer med intäkter
- organisationer med tillgångar över 10 miljoner kronor och/eller intäktsränta/kapitalvinst över en halv miljon kronor.
- organisationer med lön-, inkomst-, fastighets- eller avkastningsskatt > 1 000 kronor
- organisationer med moms > 1 000
- organisationer med fastighetsavgift > 1 000
- bostadsrättsföreningar som äger fastighet
- Utförare av kommun- och landstingsköpta verksamheter

I tabellen nedan visas hur organisationer i det civila samhället är uppdelade efter juridisk form och institutionell sektor. Syftet med tabellen är att belysa att det civila samhällets organisationer är en heterogen grupp, då organisationerna finns i alla huvudsektorer i ekonomin förutom hushållssektorn.

En sektor innebär i nationalräkenskaperna att organisationer med likartat ekonomiskt beteende grupperas samman. Den totala inhemska ekonomin består av följande fem institutionella sektorer:

- Icke-finansiella bolagssektorn
- Finansiella bolagssektorn
- Offentlig förvaltning
- Hushållssektorn
- Icke-vinstdrivande organisationer som betjänar hushållssektorn

I rampopulation över det civila samhället ingår organisationer från alla sektorer utom hushållssektorn, då hushållssektorn inte klassificeras som formella organisationer. En grundläggande skillnad mellan bolag och offentlig förvaltning är att bolagen producerar varor på marknaden med syfte att sälja sina produkter till ekonomiskt signifikanta priser. Bolagen delas vidare upp mellan de som tillhandahåller finansiella tjänster och de som tillhandahåller varor och icke-finansiella tjänster. I Offentlig förvaltning sätts priserna av andra överväganden än de rent ekonomiska. Icke-vinstdrivande organisationer skapas i syfte att producera eller fördela tjänster, men inte i syfte att skapa vinst till de enheter som kontrollerar dem.

Tabell 1. Organisationer i civila samhället efter juridisk form och institutionell sektor.

Juridisk form	Icke-finansiell sektor	Finansiell sektor	Offentlig sektor	Hushållens icke-vinstdrivande organisationer
Aktiebolag	x	x		
Arbetslöshetskassor				x
Bostadsrättsföreningar och kooperativ hyresrättsföreningar	x			
Ekonomiska föreningar	x			x
Handelsbolag, kommanditbolag	x			
Ideell förening	x	x	x	x
Juridisk form ej utredd				x
Offentliga Kooperationer	x		x	x
Samfälligheter	x			x
Trossamfund				x
Understödsföreningar		x		
Utländska juridiska personer				x
Övriga stiftelser och fonder	x	x	x	x
Övriga svenska juridiska personer enligt särskild lagstiftning				x

I många fall är placeringen av organisationer tillhörande de olika juridiska formerna i de olika sektorerna självklar men nedan redovisas vissa placeringar lite grundligare. Av arbetslöshetskassor ingår alla, förutom Alfakassan, i det civila samhället och ligger i sektorn Hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

De ekonomiska föreningar som tillhör det civila samhället återfinns i sektorerna Icke-finansiella bolag och Hushållens icke-vinstdrivande organisationer. Kriteriet för att ekonomiska föreningar i den förstnämnda sektorn ska ingå i det civila samhället är att dess namn innehåller ordet Föräldrakooperativ, Folkets hus, Folkets park eller verkar inom näringsgrenarna Förskoleutbildning samt Öppna sociala insatser för äldre och funktionshindrade personer. Ett fåtal ekonomiska föreningar är dotterbolag till organisationer i det civila samhället. Detta är också den klart vanligaste juridiska formen för arbetsintegrerade sociala företag.

De handels- och kommanditbolag som ingår i det civila samhället är dotterbolag eller arbetsintegrerade sociala företag. Ideella föreningar återfinns inom alla de fyra sektorerna i det civila samhället och det finns en hel del arbetsintegrerade sociala företag bland de ideella föreningarna. Cirka 60 procent av alla organisationer med 90-konton är ideella föreningar.

För den juridiska formen Offentliga Kooperationer ingår alla med namn som Handelskammare, Hushållningssällskap eller med namnet Kunglig (olika kungliga akademier). Dessa organisationer finns i alla sektorer förutom den finansiella bolagssektorn. Aktiebolag som är icke-vinstdrivande tillhör det civila samhället och återfinns i Finansiell och Icke-finansiell sektor. I den Icke-finansiella sektorn finns merparten av alla dotterbolag till organisationer i det civila samhället.

Nästan alla stiftelser ingår i det civila samhället och de återfinns i alla de fyra sektorerna. Exempelvis så var cirka 39 procent av alla 90-konton stiftelser. De stiftelser som inte ingår i det civila samhället är vinstandel-/resultatandelsstiftelser, anslagsstiftelser, familjestiftelser samt pensionsstiftelser.

Inkluderade undersökningar

Nedan följer en beskrivning av de undersökningar som ligger till grund för denna publikation. De tre första ger främst ekonomisk information om organisationer i det civila samhället. Den sista är kopplade till medborgerligt engagemang och ger individbaserad statistik.

Organisationers ekonomi

Undersökningen *Organisationers ekonomi* (tidigare benämnd Hushållens icke-vinstdrivande organisationer, HIO) startade som en pilotundersökning avseende referensåret 1999 med frågor om organisationens verksamhet och ekonomi. Undersökningen avser att täcka icke-marknadsproducenter utan vinstkrav. Det är frivilligt för en organisation att delta i undersökningen vilket medför att många organisationer väljer att avstå. Andel svarande organisationer var inledningsvis under 40 procent men på senare år har SCB arbetat hårt med att motivera uppgiftslämnarna, vilket har lett till en ökning av andel svarande organisationer. Inflödet vägt med lönesumma är högre, vilket antyder att betydande organisationer (i termer av lönesumma) har svarat i något högre utsträckning jämfört med små organisationer. För år 2017 var svarsfrekvensen 60 procent. SCB kompenserar svarsbortfallet med administrativa uppgifter från skattematerial. För 86 procent av organisationerna i urvalet har SCB uppgifter inklusive skattematerial (inkomstdeklarationen).

Organisationers ekonomi är utformad så att den i första hand ska uppfylla de behov av uppgifter SCB:s nationalräkenskaper har när det gäller icke-vinstdrivande organisationer. Huvuduppgifterna som mäts i *Organisationers ekonomi* är intäkter och kostnader specificerade på olika intäkt- och kostnadsslag samt investeringar och tillgångar med specifikationer. Uppgifter samlas också in om antal anställda omräknat till heltid. Undersökningen innehåller även uppgifter som SCB:s finansräkenskaper har behov av avseende finansiella tillgångar och skulder.

De organisationer som ingår i underlaget till undersökningen (rampopulationen) avgränsas till samtliga juridiska enheter i SCB:s företagsregister (FDB) klassade som tillhörande sektorn Hushållens icke-vinstdrivande organisationer utom registrerade trossamfund, samt Andra registrerade trossamfund. Svenska kyrkan ingår inte, eftersom den undersöks separat i undersökningen *Ekonomisk redogörelse för Svenska kyrkan*. Undersökningen *Organisationers ekonomi* ger även statistik om de finansiella bolagen, exklusive tjänstepensionskassor, samt organisationer inom den offentliga sektorn som ingår i det civila samhället.

Rampopulationen för *Organisationers ekonomi*, utifrån det civila samhällets kriterier, bestod av drygt 67 000 organisationer år 2017. De ingående organisationernas juridiska form är vanligtvis ideella föreningar, stiftelser och samfälligheter. För en utförlig metodbeskrivning av *Organisationers ekonomi* se Bilaga 3. Urvalet för redovisningsåret 2016 var 2 864 organisationer och stiftelser och av dessa svarade, som tidigare nämnts, 60 procent.

Statistikredovisningen bygger på organisationernas verksamhet och verksamheterna är indelade i tolv huvudområden med 25 delområden, se tabell 1 i bilaga 3. ICNPO har annars 30 delområden.

Företagens ekonomi (FEK)

Undersökningen *Företagens ekonomi* bygger på bokslut från samtliga drygt en miljon företag/enskilda näringsidkare i Sverige (exklusive den finansiella sektorn). Fullständiga resultat- och balansräkningar samlas in för alla företag. Basen är Skatteverkets standardiserade räkenskapsutdrag (SRU). Mer detaljerade uppdelningar samlas in för ett urval av företag. Liknande information finns tillgänglig från den gamla finans- och industristatistiken från och med 1980, i vissa fall tidigare. Statistiken kan redovisas både på aggregerad nivå och på detaljerad branschnivå. Även en indelning i storleksklasser utifrån antalet anställda i företagen kan redovisas. Viss information kan även redovisas med en regional indelning. Samtliga uppgifter redovisas i löpande priser.

Syftet med statistiken är att ta fram underlag för en analys av näringslivets och dess olika branschers produktion, kostnadsläge, lönsamhet, tillväxt, produktivitet, finansiering och liknande. *Företagens ekonomi* används som underlag för beräkning av national- och finansräkenskaper. Andra användare är bl.a. Eurostat, Finansdepartementet, Konjunkturinstitutet, OECD, FN, branschorganisationer, banker, redovisningsbyråer, företag och forskare.

Marknadsproducerande icke-vinstdrivande organisationer som kan hänföras till det civila samhället ingår som en liten del i undersökningen. Totalt fanns det uppgifter för drygt 4 800 organisationer som tillhörde det civila samhället år 2017. Förutom Dotterbolagen som främst är aktiebolag är de vanligaste juridiska former ekonomiska föreningar, stiftelser samt ideella föreningar.

Ekonomisk redogörelse för Svenska kyrkan

Sedan 1989 gör SCB en årlig undersökning på uppdrag av Svenska kyrkan – Kyrkostyrelsen och i samarbete med Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation. Undersökningen omfattar de församlingar/pastorat som har arbetsgivaransvar, vilka var 648 stycken år 2017. Undersökningen omfattar även de tretton stiftet.

Undersökningen syftar till att kartlägga ekonomin på lokal och regional nivå inom Svenska kyrkan. Uppgifterna utgör dessutom underlag till nationalräkenskaperna. Information samlas in från enheternas bokslut och omfattar resultat- och balansräkning, driftredovisning samt på lokal nivå en resultaträkning för begravningsverksamheten. Det ingår också ett antal frågor kring exempelvis stiftelser och fastigheter.

De organisationer som ingår i undersökningen räknas alla in i det civila samhället. Det finns ekonomiska uppgifter samt uppgifter om antalet anställda omräknat till heltid.

Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC)

Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC) mäter och följer utvecklingen av levnadsförhållanden i Sverige. Det huvudsakliga syftet med undersökningarna är att belysa välfärdens fördelning mellan olika grupper i befolkningen samt vilka som på olika sätt kan ses som mer utsatta än andra.

Undersökningarna har på uppdrag av Sveriges riksdag genomförts årligen sedan 1975 och omfattar frågor om boende, ekonomi, hälsa, fritid, medborgerliga aktiviteter, sociala relationer, sysselsättning och arbetsmiljö, trygghet och säkerhet samt utbildning.

Från och med år 2014 roterar vissa frågeavsnitt in respektive ut ur undersökningen vartannat så kallat dubbelår med syfte att minska intervjutiden. Avsnittet om medborgerliga aktiviteter är ett av dessa avsnitt, som var inkluderat under åren 2014 och 2015 och som återkommer i undersökningen under åren 2018 och 2019. En av frågorna – medlem i facklig organisation – ställdes dock även åren 2016–2017. Dessa uppgifter redovisas i separata årtal i tabell 17.

ULF/SILC är riksomfattande urvalsundersökningar och avser Sveriges befolkning i åldrarna 16 år och äldre. Åren 2016–2017 uppgick urvalsstorleken till 22 000 personer, med en svarsandel på 53 procent. De som intervjuas ska vara folkbokförda i Sverige. Uppgifterna samlas sedan år 2007 främst in genom telefonintervjuer. För att möjliggöra redovisning av mindre grupper sammanställs ofta resultat baserat på två undersökningsår.

En begränsning med ULF/SILC är att den endast undersöker medlemskap och aktivitet i ett fåtal verksamheter, även om dessa inkluderade verksamheter är väldigt stora. Detta gör att vi inte får en heltäckande bild av det medborgerliga engagemanget.

Bilaga 2 – Begreppsförklaringar

Disponibel nationalinkomst

Summan av disponibla inkomster brutto (eller netto) för de institutionella sektorerna. Disponibel nationalinkomst brutto (eller netto) är lika med nationalinkomst (till marknadspris) brutto (eller netto) minus löpande transfereringar (löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc., sociala avgifter, sociala förmåner och andra löpande transfereringar) som betalas till utländska enheter, plus löpande transfereringar som mottas av inhemska enheter från utlandet. (ENS, § 8.95)

Dotterbolag

Dotterbolag som nämns i denna publikation avser bolag som är ägda av enheter som ingår i den ursprungliga populationen över civila samhällets organisationer.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda definieras som den totala ersättning, kontant eller in natura, som betalas av en arbetsgivare till en anställd för av denne utfört arbete under räkenskapsperioden (ENS, § 4.02). Ersättningar till anställda delas upp i

- egentlig lön: kontanta löner; naturaförmåner
- arbetsgivares sociala avgifter

Fast bruttoinvestering

Fast bruttoinvestering består av inhemska producenters anskaffning minus avyttring av fasta tillgångar under en given period, plus vissa tillägg till värdet av icke-producerade tillgångar som uppstått genom en producents eller institutionell enhets produktiva verksamhet. Fasta tillgångar är producerade tillgångar som används i produktionen under mer än ett år. (ENS, § 3.124).

Finansiellt sparande (+) eller nettouplåning (-)

Den del av disponibel inkomst brutto som inte konsumeras eller används som bruttoinvestering. För den totala ekonomin representerar det de nettoresurser som den totala ekonomin ställer till förfogande för utlandet (om det är positivt) eller mottar från utlandet (om det är negativt). Finansiellt sparande (+) eller nettouplåning (-) för den totala ekonomin är lika med, men med motsatt tecken, finansiellt sparande (-) eller nettoutlåning (+) för utlandet. (ENS, § 8.98).

Förvärvsarbete

Som förvärvsarbete definieras person som har arbete, antingen som anställd eller företagare. Inkluderade i förvärvsarbete är även personer som är tillfälligt frånvarande.

Förädlingsvärde

En sektors/bransch förädlingsvärde är sektorns/branschens produktionsvärde minus sektorns/branschens insatsförbrukning. Summan av samtliga sektorers/branschers förädlingsvärde, brutto, med tillägg för nettot av produkt-skatter och produktsubventioner utgör BNP till marknadspris.

Insatsförbrukning

Insatsförbrukning består av värdet av de varor och tjänster som används som insats i produktionsprocessen, exklusive fasta tillgångar, vars användning förs som kapitalförslitning. Dessa varor och tjänster kan antingen vidareförädlas eller förbrukas i produktionsprocessen. (ENS, § 3.88).

Kapitalinkomst/Kapitalutgift

Kapitalinkomst uppstår när ägare till finansiella tillgångar och naturresurser ställer dessa till andra institutionella enheters förfogande. Det som betalas för användningen av finansiella tillgångar kallas kapitalavkastning, medan det som betalas för användningen av en naturresurs kallas arrende. Kapitalinkomst är summan av kapitalavkastning och arrenden. (ENS, § 4.41).

Löpande transfereringar

Transfereringar som syftar till att omfördela inkomsten. Löpande transfereringar kan vara både kontanta eller in natura och innefattar till exempel inkomstskatter, sociala förmåner samt bidrag, gåvor och medlemsavgifter.

Medelantalet heltidsanställda

Avser medelantalet anställda under ett kalenderår omräknat till heltidspersoner, t.ex. två personer som är anställda på halvtid räknas som en heltidsanställd person.

Primära inkomster

Primära inkomster avser inkomster som inhemska enheter mottar på grund av sitt direkta deltagande i produktionsprocessen, liksom de inkomster som mottas av ägaren till en finansiell tillgång eller en naturresurs i utbyte mot finansiering eller upplåtande av den naturresursen för en annan institutionell enhet. (ESA, § 8.22).

Produktion

Produktion är en aktivitet som utförs under kontroll och ansvar av en institutionell enhet. Enheten använder insats av arbetskraft, kapital samt varor och tjänster (ENS, § 3.07). Helt naturliga processer utan inslag av mänsklig inblandning eller styrning, såsom opåverkad tillväxt av fiskebestånd i internationella vatten, innefattas inte i nationalräkenskapernas produktion. Ett undantag till detta är skogstillväxten som i nationalräkenskaperna ingår i produktionen.

Sociala förmåner andra än in natura

Sociala förmåner andra än in natura består av kontanta utbetalningar i form av exempelvis pensionsutbetalningar, aktivitets- o sjukersättning (tidigare förtidspension), sjukpenning, a-kassa, föräldraförsäkring, barnbidrag, assistans-ersättning, bostadstillägg för pensionärer, bostadsbidrag och försörjningsstöd.

Sparande

Detta aggregat mäter den andel av disponibel nationalinkomst som inte används till konsumtionsutgifter. Nationellt sparande brutto (eller netto) är summan av sparande brutto (eller netto) för de olika institutionella sektorerna. (ENS, § 8.96).

Bilaga 3 – Kvalitet i undersökningen *Organisationers ekonomi* avseende referensår 2017

Inledning

SCB:s undersökning *Organisationers ekonomi* är riktad till hushållens icke-vinstdrivande organisationer (tidigare betecknad HIO). Undersökningen har genomförts regelbundet av SCB sedan referensår 2004 men statistiken offentliggjordes inte till att börja med utan lämnades endast vidare till nationalräkenskaperna (NR). Undersökningen är utformad så att den i första hand ska uppfylla de behov av uppgifter NR har av denna sektor. Under senare år har dock en ambitionsökning gjorts vad gäller att mäta det ideella arbetet inom det Civila samhället.

Statistiken anses vara under uppbyggnad och förändringar och anpassningar har gjorts fortlöpande i varierande grad. Inom ramen för SCB:s regeringsuppdrag att ta fram statistik över det civila samhället offentliggjordes statistik från *Organisationers ekonomi* för första gången avseende referensår 2009.

Med statistikens kvalitet menas alla dess egenskaper som har betydelse för hur väl statistiken tillgodoser användarens behov av information. Statistikens kvalitet är i huvudsak avhängig de resurser som avsatts för produktion och den möjlighet uppgiftslämnarna ansett sig ha att lämna efterfrågade uppgifter. Uppgiftslämnandet är frivilligt för de ideella organisationer som ingår i *Organisationers ekonomi* eftersom de juridiskt jämföras med individer.

Kvalitetsbegreppet för officiell statistik (se Meddelanden i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik, MIS 2001:1) kan struktureras i ett antal huvudkomponenter: *Innehåll*, *Tillförlitlighet*, *Aktualitet*, *Jämförbarhet* och *Tillgänglighet*. Föreliggande kvalitetsredovisningen för *Organisationers ekonomi* följer i huvudsak strukturen i MIS 2001:1.

1 Statistikens innehåll

Huvuduppgifterna som mäts i *Organisationers ekonomi* är intäkter och kostnader specificerade på olika intäkts- och kostnadslag samt investeringar och tillgångar med specifikationer. Uppgifter samlas också in om organisationens medelantal anställda. Undersökningen innehåller även uppgifter som SCB:s finansräkenskaper har behov av, i huvudsak finansiella tillgångar och skulder samt en specifikation av dessa på olika tillgångs- och skudslag.

I november år 2009 bedömde regeringen att undersökningen bör föras upp som ett statistikområde inom den officiella statistiken. Förändringen infördes i linje med FN:s statistiksystem för satelliträkenskaper om ideella organisationer, *International Classification of Non Profit Organizations* (ICNPO). Syftet med förändringen var att undvika de klassificeringsproblem som präglade statistiken samt att förbättra möjligheterna för internationella jämförelser. Resultat från *Organisationers ekonomi* redovisades avseende år 2009 för första gången enligt ICNPO-nomenklaturen.

2 Statistikens tillförlitlighet

Hög *tillförlitlighet* i statistiken innebär en liten avvikelse mellan uppskattat värde och sant värde, företrädesvis negligerbart. Den totala avvikelsen kan ses som en summa av avvikelser kommande från de olika felkällorna: *urval*, *ramtäckning*, *mätning*, *svarsbortfall*, *bearbetning* och *modellantaganden*.

2.1 Urval

Statistiken som produceras med hjälp av *Organisationers ekonomi* är baserad på ett slumpmässigt urval av organisationer. Urvalet är dimensionerat för att ge snäva konfidensintervall för skattningar av *totala* intäkter och kostnader fördelade efter redovisningsgrupper baserade på organisationernas verksamhet enligt ICNPO. Skattningar av intäkts- och kostnadsposter i de resultatredovisningar per ICNPO-grupp som redovisas i denna rapport ska tolkas med stor försiktighet eftersom undersökningen inte är dimensionerad för att producera skattningar med hög kvalitet på denna detaljerade nivå. Detta gäller särskilt skattningar av sällan förekommande intäkts- och kostnadsslag i en resultatredovisning.

2.1.1 Stratifiering

Rampopulationen för *Organisationers ekonomi* delas in i disjunkta delmängder, så kallade stratum. Dessa täcker hela rampopulationen utan att överlappa varandra och man säger att rampopulationen är stratifierad. Några huvudskäl till att man väljer att stratifiera rampopulationen är krav på redovisning samt behov av att homogenisera rampopulationen för att kunna dra effektiva urval.

Rampopulationen avseende *Organisationers ekonomi* är stratifierad i två dimensioner, dels efter krav på redovisning och dels efter organisationernas storlek, för att kunna dra effektiva urval.

2.1.1.1 Redovisningsgruppstratifiering

För att få så bra kvalitet som möjligt i redovisning efter organisationernas verksamhet är det viktigt att dela in rampopulationens organisationer i grupper som hänger väl samman med verksamhet enligt delgrupperna inom ICNPO. Som tidigare nämnts, uppgift om ICNPO tillhörighet finns inte initialt för organisationerna i rampopulationen. Därför förs varje organisation i rampopulationen till ett redovisningsgruppstratum med ledning av annan information som beskriver dess verksamhet.

Från och med referensår 2017 bygger redovisning av statistiska resultat, per verksamhet, helt på indelningen i redovisningsgruppsstratum.

För att kunna föra varje organisation i rampopulationen till ett redovisningsgruppstratum har ett antal metoder använts:

- 1) I FN:s ” Handbook on Non-Profit Institutions in the System of National Accounts” finns en nyckel mellan NACE Rev 1. och ICNPO. Alla organisationer i rampopulation är klassade enligt NACE Rev 1.1. och i de fall där NACE Rev 1. och NACE Rev 1.1 är entydig har denna nyckel använts. Andel organisationer som har klassats enligt ICNPO via denna metod är 37 %.
- 2) I samma handbok finns också en nyckel mellan ISIC 3.1 och ICNPO. Genom att sedan använda en nyckel mellan ISIC 3.1 och ISIC 4 går det att ta fram en nyckel mellan NACE Rev 2. och ICNPO. För de organisationer som inte klassats enligt (1) har denna nyckel använts (i de fall denna är entydig). Andel organisationer som har klassats enligt ICNPO via denna metod är 8 %.
- 3) Organisationer som inte klassats enligt 1) eller 2) har i huvudsak klassats genom att utgå från organisationernas namn (20%). Det ”naturliga” sambandet mellan en organisations verksamhet enligt NACE Rev 2. och ICNPO har också använts samt information från tidigare årgångar av undersökningen och administrativt material (20%).

I rampopulationen kvarstod nu 16 % av organisationerna som inte kunnat hänföras till ett redovisningsgruppsstratum enligt (1)–(3). De fördes till ICNPO-gruppen ”Annan verksamhet” (kod 12000). Ett antal av dessa kunde i slutändan manuellt flyttas till en specificerad verksamhet.

Rampopulationens fördelning över redovisningsgruppsstratum, se tabell 1.

Tabell 1 Antal organisationer i rampopulationen fördelade efter redovisningsgruppsstratum (delgrupper inom ICNPO)

ICNPO del- grupp	Klartext	Antal org.
01000	Rekreation m.m.	25 621
02000	Utbildning m.m.	2 959
03000	Hälsa	187
04000	Social trygghet	3 514
05000	Miljö m.m.	770
06000	Bostäder m.m.	7 157
07000	Opinionsutbildning m.m.	7 110
08000	Utdelade stift. m.m.	3 496
09000	Internationellt	112
10000	Religiös verksamhet	3 284
11000	Branschorg. m.m.	2 683
12000	Annan verksamhet	10 316
Totalt		67 209

Från och med referensår 2017 bygger, som tidigare nämnts, redovisning av statistiska resultat helt på indelningen i redovisningsgruppsstratum. Tabell 1 visar vilka redovisningsgrupper som används men stiftelser (ICNPO 08000) fördelas på två redovisningsgrupper (Utdelnings- respektive Avkastningsstiftelser) i samband med resultatframställningen. Att detta görs i samband med resultatframställningen beror på att insamlade enkätuppgifter behövs för klassificeringen.

Antal redovisningsgrupper baserade på verksamhet har minskat i jämförelse med tidigare år. En minskad urvalsstorlek medför att en detaljerad redovisning (med kvalitet) inte är möjlig. Den minskade urvalsstorleken är både en kostnadsfråga samt en önskan om minskad uppgiftslämnarbörda. I tidigare årgångar av *Organisationers ekonomi* samlades dessutom uppgift om organisationens verksamhet in via enkäten och användes vid redovisning av statistiska resultat. Det upphörde från och med årgång 2017, främst på grund av att kvaliteten i dessa uppgifter var dålig. Bedömningen är att klassificeringen i redovisningsgruppsstratum håller minst lika bra kvalitet.

2.1.1.2 Storleksstratifieringen

Organisationerna inom ett redovisningsgruppsstratum delas in i sex storleksklasser, se tabell 2. Storleksklass 5 och 6, som innehåller de största organisationerna (med avseende på lönesumma), totalundersöks. Det innebär att samtliga organisationer i den storleksklassen ingår i urvalet. Storleksgränserna mellan de olika klasserna varierar mellan redovisningsgruppsstratum eftersom strukturen hos organisationer i de olika redovisningsgruppsstratumen varierar.

Organisationer med stora tillgångar läggs i en egen storleksgrupp 6 (totalundersökt).

I rampopulationen varierar bidraget till det som ska mätas (intäkter, kostnader mm.) mycket mellan de olika organisationerna. För att kunna dra ett effektivt urval måste rampopulationen homogeniseras i termer av det som ska mätas. Den informationen

finns förstås inte (då behövde inte undersökningen göras) utan vi måste hitta ett storleksmått som samvarierar med storleken på det som ska mätas. Ett bra storleksmått vad gäller *Organisationers ekonomi* är svårt att hitta eftersom en organisation kan ha betydande verksamhet trots att den varken har anställda, stor omsättning eller utbetald lönesumma. För att ändå försöka göra en storleksindelning av organisationerna har lönesumma valts som storleksmått. Lönesumma valdes framför antal anställda eftersom lönesumma kan finnas trots att den är så liten att den inte genererar någon anställd.

Organisationer som saknar uppgift om lönesumma men visar aktivitet i andra källor, som anställda eller värden i den inkomstdeklaration (INK3) som majoriteten av organisationerna i *Organisationers ekonomi* lämnar till skatteverket varje år åsätts en uppskattad uppgift om lönesumma. Uppskattningen baseras på liknande organisationer med uppgift om lönesumma.

Arvoden över 100 kronor betraktas som lönesumma utom inom huvudsakligen idrottsrörelsen (exempelvis tränare, funktionärer mm.) där arvoden upp till ett halvt basbelopp kan betalas ut utan att generera någon lönesumma. Redovisas ingen lönesumma behöver föreningen inte betala någon arbetsgivaravgift.

Tabell 2 Antal organisationer i rampopulationen fördelade efter storleksgrupp (minsta (i termer av lönesumma) i storleksgrupp ett och största i storleksgrupperna fem och sex)

Storleksgrupp	Antal org.	Andel lönesumma
1	48 023	4,0
2	12 056	11,1
3	4 474	16,2
4	1 856	23,2
5	494	24,9
6	306	20,7
Totalt	67 209	100

2.1.2 Urvalsförfarande

Ett stratifierat obundet slumpmässigt urval (stratifierat OSU) om 2 864 organisationer drogs till *Organisationers ekonomi* 2017. Den totala urvalsstorleken har i huvudsak bestämts efter vad budget maximalt tillåter. De

2 864 organisationerna har sedan fördelats över stratum enligt några huvudprinciper:

- Resultat från samtliga redovisningsgrupper ska hålla samma kvalitet i termer av konfidensintervall
- En minsta tillåten urvalsstorlek om 10 organisationer i varje stratum
- Inom en redovisningsgrupp fördelas urvalet så effektivt som möjligt (minimerad varians)
- Andel utvalda organisationer i ett enskilt stratum får inte vara orimligt liten

2.1.3 Skattningsförfarande (estimation)

I *Organisationers ekonomi* används en så kallad regressionsestimator för att producera skattningar av önskade parametrar (totala intäkter och kostnader mm.). Estimatoren utnyttjar hjälpinformation i termer av antal organisationer, årslönesumma samt huruvida en organisation lämnat in en INK3 till skatteverket eller ej (samtliga organisationer i rampopulationen behöver inte lämna in en INK3 till skatteverket). Eftersom uppgifterna från INK3 används på samma sätt som insamlade uppgifter för de organisationer som inte besvarat enkäten har en studie gjorts för att kartlägga om skillnader mellan gruppen organisationer som lämnat respektive gruppen organisationer som inte lämnat en INK3 finns. Studien visar att strukturen hos organisationerna i de två grupperna skiljer sig åt. Därför delades organisationerna i rampopulationen in i grupper, baserade på om organisationen lämnat en INK3 eller inte.

För att skatta totala intäkter och kostnader med specifikationer används all tidigare nämnd hjälpinformation medan för övriga variabler används endast information om huruvida organisationen lämnat in en INK3 eller inte.

Objektsbortfallet i undersökningen (organisationer som inte kommit in med någon uppgift) var under de första åren mycket stort, vilket medförde att metoden för bortfallskompensation studerades. Resultat från den metodstudien visade att med hjälp av utnyttjande av hjälpinformation i skattningsförfarandet kan skevhet i skattningarna på grund av bortfall reduceras.

Bortfallskompensation sker vanligen med hjälp av någon av följande två metoder:

- viktmodifiering
- imputering

Viktmodifiering innebär att svarande organisationer betraktas som om de utgjorde hela urvalet i skattningsförfarandet. Bidraget från en icke-svarande organisation uppskattas då, i det enklaste fallet, genom att beräkna medelvärden baserat på svarande organisationer inom samma stratum. Detta uppnås när uppräkningsstalet (vikten) modifieras enligt denna metod.

Imputering innebär att uppskattade värden åsätts icke-svarande organisationer. Dessa värden är ofta uppskattade med hjälp av andra källor/information andra än uppgifter från inkomna organisationer. Imputering ger möjlighet till att använda organisations-specifika uppskattningar av värden medan viktmodifiering, i det enklaste fallet, ger samma uppskattade värden för icke-svarande organisationer inom samma stratum.

Ett fåtal ekonomiskt betydande organisationer som inte kommit in med några uppgifter (objektsbortfall) till *Organisationers ekonomi 2017* har imputerats.

Som närmare beskrivs i avsnitt 2.3.2 har uppgift om totala intäkter och kostnader mm. hämtats från INK3 för icke-svarande organisationer i urvalet. Uppgift om *medelantal anställda* går dock inte att hämta från INK3 vilket innebär att enkäten är ofullständig, dvs. innehåller partiellt bortfall. För dessa organisationer imputeras värden och uppskattningen bygger på värden som aktuell organisation lämnat tidigare år organisation lämnat tidigare år, värden som kan hämtas från andra källor för aktuell organisation eller medelvärden beräknade för svarande organisationer i *Organisationers ekonomi 2017* (per stratum). Bortfallskompensation för resterande organisationer bygger på viktmodifiering.

2.2 Ramtäckning

Rampopulationen för *Organisationers ekonomi* avgränsas till samtliga Juridiska enheter i SCB:s företagsregister (FDB) klassade som tillhörande sektorn "Hushållens icke-vinstdrivande organisationer utom registrerade trossamfund" (kod 151000) samt "Andra registrerade trossamfund" (kod 152200) enligt standarden för institutionell sektorindelning 2014 (INSEKT 2014). För att ge en heltäckande ekonomisk bild har även icke-vinstdrivande organisationer inom den finansiella och statliga sektorn (institutionella sektorkoderna 126200, 128300, 129300 och 131130 i kombination med vissa juridiska former) inkluderades i *Organisationers ekonomi*.

Sektorn "Svenska kyrkan", kod 152100, omfattas av en egen undersökning och ingår därför inte i *Organisationers ekonomi*.

Den version av FDB som ligger till grund för rampopulationen är den version som används inom ramen för SCB:s system för samordnade urval och är framtagen i november undersökningsåret. I rampopulationen avseende 2017 års undersökning finns 215 020 organisationer.

För att en organisation ska finnas med i FDB måste en registrering hos skatteverket finnas. För att FDB ska betrakta en organisation som aktiv måste organisationen vara momspliktig, vara arbetsgivare eller betala F-skatt. Organisationer som erhåller någon form av bidrag och/eller äger fastigheter/mark finns också med i FDB. I rampopulationen avseende *Organisationers ekonomi* ingår både aktiva och inaktiva organisationer (enligt FDB:s klassning).

Det finns organisationer i rampopulationen, som egentligen inte borde tillhöra sektor 151000 eller 152200, men eftersom de är klassade så i FDB omfattas de inte av någon annan ekonomisk undersökning. *Organisationers ekonomi* ingår som en del i det så kallade ekonomisk-statistiska systemet (grunden för Nationalräkenskaper och BNP) och för att inte tappa delar ingår samtliga organisationer inom sektor 151000 och 152200 i *Organisationers ekonomi*.

De organisationer som inte är registrerade hos skatteverket (dvs. de som saknar organisationsnummer) finns inte med i FDB. När (om) en enskild organisation väljer att registrera sig hänger främst samman med organisationens behov av att teckna avtal.

Antal organisationer i rampopulationen är totalt 215 020 men de flesta är mycket små vad gäller ekonomisk verksamhet. Eftersom huvudsyftet med denna undersökning är att producera ekonomisk statistik är det effektivt att ringa in organisationer med betydande ekonomisk aktivitet. Därför tillämpas en så kallad cut-off gräns, dvs. en gräns som avgör vilka organisationer av de totalt 215 020 organisationerna som slutligen ska vara med i rampopulationen. Organisationer som uppfyller något av följande kriterium kommer med i rampopulationen:

- organisationer med anställda
- organisationer med utbetald lönesumma
- organisationer med minst en inlämnad kontrolluppgift (KU)
- organisationer med intäkter över 1 000 kronor
- organisationer med tillgångar över 10 miljoner kronor och/eller intäktsränta/kapitalvinst över en halv miljon kronor.
- Organisationer med deklarerad lön-, inkomst-, fastighets- eller avkastnings-skatt > 1 000 kronor
- Organisationer med deklarerad moms > 1 000
- Organisationer med deklarerad fastighetsavgift > 1 000

Uppgift om lönesumma (hit räknas även arvoden) och antal lämnade kontrolluppgifter hämtas från den kontrolluppgift alla arbetsgivare fyller i. Preliminära uppgifter avseende år 2017 har använts, kompletterade med definitiva uppgifter avseende år 2016.

Uppgift om tillgångar, intäkter, intäktsränta och kapitalvinster avseende inkomstår 2016 hämtas ur INK3. Intäkter omfattar i första hand intäkter upptagna i räkenskaps-schemat (intäkter i form av medlemsavgifter, erhållna bidrag och gåvor, nettoomsättning och övriga intäkter). Tillgångar omfattar både anläggnings- och omsättningstillgångar, och finns också upptagna i räkenskaps-schemat.

Efter att ovanstående kriterium tillämpats tillhör 67 209 organisationer rampopulationen.

Bidraget till undersökningsvariablerna från organisationer under cut-off gränsen uppskattas i *Organisationers ekonomi* till noll. Denna skattning innebär en underskattning för alla undersökningsvariabler men troligen inte så betydande för undersökningsvariabler relaterade till ekonomi.

2.3 Mätning

Uppgifter till *Organisationers ekonomi* inhämtas av SCB i första hand genom post- eller webbenkät. Frågorna är samma oavsett insamlings-sätt medan texter mm anpassas till respektive insamlings-sätt. Uppgifter om totala intäkter, kostnader, tillgångar och skulder inhämtas också från INK3, se vidare under avsnitt 2.3.2.

Möjliga mätfelkällor är:

- Uppgiftslämnaren har svårt att förstå vilka uppgifter SCB efterfrågar
- SCB lyckas inte korrekt översätta uppgifter i en inskickad resultat- och balansräkning till en enkät
- Begrepp och definitioner i INK3 stämmer inte helt överens med de som SCB efterfrågar i *Organisationers ekonomi*

Någon studie över mätfel i *Organisationers ekonomi* har inte gjorts. En avstämning, på organisationsnivå, mellan totala intäkter och kostnader hämtade från INK3 och totala intäkter och kostnader insamlade från svarande organisationer i undersökningen har gjorts. Avstämningen visade på god överensstämmelse mellan de två källorna.

2.3.1 Enkäter

Tre olika typer av enkäter används i *Organisationers ekonomi* referensår 2017, nämligen: *Enkät A*, den minst omfattande enkäten, skickas till små organisationer med avseende på utbetald lönesumma. Endast uppgifter om sysselsättning och liknande efterfrågas tillsammans med resultat- och balansrapport och årsredovisning. Avser cirka 96 % av alla organisationer i rampopulationen.

Enkät B, något mer omfattande enkät, skickas till större organisationer med avseende på utbetald lönesumma. Uppgifter från resultaträkning, sysselsättning, verksamhet, investeringar samt summariska tillgångar efterfrågas. Avser cirka 3,6 % av alla organisationer i rampopulationen.

Enkät C, den mest omfattande enkäten, skickas till organisationer med mycket stora tillgångar enligt deklarationsblankett INK3. Avser 0,3 % av alla organisationer i rampopulationen.

Till organisationer med mycket stora tillgångar räknas organisationer inom finansiella branscher (kod 64, 65 och 66 enligt svensk standard för svensk näringsgrensindelning SNI 2007) med tillgångar över 250 miljoner kronor och/eller intäktsränta/ kapitalvinst över 10 miljoner kronor under 2016.

Efterfrågade uppgifter är resultaträkningsposter, verksamhet, sysselsättning, investeringar, summariska tillgångar samt finansiella tillgångar och skulder.

De tre enkättyperna fördelade sig över urvalet enligt:

Enkät A: 1 462 organisationer

Enkät B: 1 184 organisationer

Enkät C: 218 organisationer

2.3.2 Alternativ uppgiftskälla

Som ett led i att förbättra kvaliteten i *Organisationers ekonomi 2017* hämtas detaljerade uppgifter angående intäkter, kostnader, tillgångar, skulder och finansiella tillgångar och skulder från INK3 avseende referensår 2017. Uppgifterna används som en alternativ uppgiftskälla för de organisationer som inte kommit in med uppgifter eller skickat in resultat- och balansräkning. Fördelning på mer detaljerade intäkts-, kostnads-, tillgångs- och skuldsdrag görs med hjälp av en fördelning beräknad utifrån svarande organisationer. Blanketter för organisationer, vars ekonomiska uppgifter hämtats från INK3, är ofullständiga eftersom samtliga efterfrågade uppgifter inte kan hämtas från INK3, se avsnitt 2.4. Organisationer vars uppgifter hämtats från INK3 betraktas i skattningsförfarandet som svarande organisationer.

Tabell 3 visar för hur många organisationer i urvalet där INK3 använts som uppgiftskälla. Tabellen visar också hur stor andel av urvalets totala lönesumma som de står för.

Tabell 3 Organisationer i *Organisationers ekonomi* 2017 vars uppgifter hämtats via INK3, per redovisningsgruppstratum

Branschgrupp	Klartext	Antal i urval	Antal via INK3	Andel Lön via INK3, %
01000	Rekreation m.m.	772	265	30,5
02000	Utbildning m.m.	289	59	18,2
03000	Hälsa	63	23	18,8
04000	Social trygghet	251	70	23,5
05000	Miljö m.m.	76	22	16,6
06000	Bostäder m.m.	225	41	15,0
07000	Opinionsbildning m.m.	215	67	24,6
08000	Utdelande stift. m.m.	204	25	9,7
09000	Internationellt	51	10	6,7
10000	Religiös verksamhet	215	90	42,1
11000	Branschorg. m.m.	153	55	20,2
12000	Annan verksamhet	350	123	35,1
Totalt		2 864	850	23,8

Genom att använda INK3 som alternativ uppgiftskälla för organisationer i bortfallet ökar kvaliteten i statistiken eftersom antal organisationer med uppgift om totala intäkter, kostnader, tillgångar m.m. ökar. Kvaliteten på specifikationer kan dock, för en enskild organisation, vara av mindre bra kvalitet.

2.4 Svartsbortfall

Inflödet¹³ för undersökningen är cirka 61 procent i termer av antal organisationer. Inflödet vägt med lönesumma är högre, cirka 70 procent, vilket antyder att betydande (i termer av lönesumma) organisationer svarat i något högre utsträckning jämfört med små. En orsak till det kan vara att bortfallsuppföljningen är intensivare för de stora totalundersökta organisationerna jämfört med de mindre.

Bortfallet får anses besvärande och arbete pågår kontinuerligt för att försöka minska bortfallet i *Organisationers ekonomi*. Det är frivilligt för uppgiftslämnaren att fylla i och sända in enkäten. Ökar inflödet av enkäter så ökar förstås tillförlitligheten i undersökningens resultat. Tabell 4 nedan visar inflödet i *Organisationers ekonomi* 2017 per redovisningsgruppstratum:

¹³ Enkäter ifyllda av uppgiftslämnaren samt enkäter ifyllda av SCB med hjälp av resultat- och balansräkning (inskickad av uppgiftslämnaren).

Tabell 4 Inlöde i Organisationers ekonomi 2017 per redovisningsgruppsstratum

ICNPO	Klartext	Antal utvalda org.	Antal inkomna org.	Andel inkomna, % (antal)	Andel inkomna, % (lönesumma)
01000	Rekreation m.m.	772	414	53,6	59,8
02000	Utbildning m.m.	289	217	75,1	77,6
03000	Hälsa	63	40	63,5	81,2
04000	Social trygghet	251	161	64,1	71,9
05000	Miljö m.m.	76	47	61,8	80,8
06000	Bostäder m.m.	225	143	63,6	74,6
07000	Opinionsbildning m.m.	215	127	59,1	69,1
08000	Utdelande stift. m.m.	204	177	86,8	89,5
09000	Internationellt	51	41	80,4	93,3
10000	Religiös verksamhet	215	102	47,4	52,0
11000	Branschorg. m.m.	153	94	61,4	79,8
12000	Annan verksamhet	350	175	50,0	53,1
Totalt		2 864	1 738	60,7	70,5

Tabell 5 nedan visar inlöde per storleksgruppsstratum och den visar att de stora organisationerna i storleksgrupp 5 och 6 har ett högre inlöde jämfört med storleksgrupper innehållande mindre organisationer.

Tabell 5 Inlöde i Organisationers ekonomi 2016 per storleksgruppsstratum

Storleksgrupp	Antal utvalda org.	Antal inkomna org.	Andel inkomna, % (antal)	Andel inkomna, % (lönesumma)
1	697	370	53,1	52,2
2	415	233	56,1	57,0
3	350	221	63,1	66,5
4	602	315	52,3	55,2
5	494	349	70,6	78,1
6	306	250	81,7	92,5
Totalt	2 864	1 738	60,7	70,5

Som tidigare nämnts betraktas de 850 organisationerna vars uppgiftskälla är INK3 som inkomna i estimationsförfarandet. Tabell 6 nedan visar totalt antal och andel inkomna när dessa organisationer är inkluderade. Tabellen visar också de inkomna organisationernas andel av den totala lönesumman i urvalet.

Tabell 6 Inflöde i *Organisationers ekonomi* 2017, organisationer med uppgiftskälla INK3 inkluderad, per redovisningsgrupstratum

Bransch- grupp	Klartext	Antal i urval	Totalt antal inkomna	Total andel inkomna, %	Total andel ink. lön, %
01000	Rekreation m.m.	772	679	88,0	90,3
02000	Utbildning m.m.	289	276	95,5	95,8
03000	Hälsa	63	63	100,0	100,0
04000	Social trygghet	251	231	92,0	95,4
05000	Miljö m.m.	76	69	90,8	97,5
06000	Bostäder m.m.	225	184	81,8	89,6
07000	Opinionsbildning m.m.	215	194	90,2	93,6
08000	Utdelande stift. m.m.	204	202	99,0	99,2
09000	Internationellt	51	51	100,0	100,0
10000	Religiös verksamhet	215	192	89,3	94,0
11000	Branschorg. m.m.	153	149	97,4	100,0
12000	Annan verksamhet	350	298	85,1	88,2
Totalt		2 864	2 588	90,4	94,4

När de organisationer med uppgiftskälla INK3 räknas som inkomna uppgår inflödet i *Organisationers ekonomi* till cirka 90 procent i termer av antal organisationer. Inflödet vägt med lönesumma är marginellt högre, cirka 94 procent. En studie har gjorts för att utreda om bortfallet introducerar skevhet i skattningarna. Studien visar inte på någon snedvridande effekt av bortfallet.

2.5 Bearbetning

De insamlade uppgifterna granskas dels enskilt och dels på aggregerad nivå. Vid oklarheter tas kontakt med uppgiftslämnaren eller, då det är möjligt, avstämning mot publicerad årsredovisning.

2.6 Modellantaganden

Att organisationer under cut-off gränsen bidrar med värdet noll till samtliga undersökningsvariabler är ett modellantagande som görs i *Organisationers ekonomi*. Denna skattning innebär en underskattning för alla undersökningsvariabler men troligen inte betydande för undersökningsvariabler relaterade till ekonomi. För andra typer av undersökningsvariabler, som antal medlemmar, antal ideellt arbetade timmar m.m., är skattningen mer osäker. För organisationer med uppgiftskälla INK3 görs modellantagandet att fördelningen av totala intäkter, kostnader, tillgångar och skulder på mer detaljerade intäkts-, kostnads-, tillgångs- och skuldslag följer den fördelningen som är beräknad utifrån svarande organisationer.

Ingen studie över storleken på modellfelen har gjorts.

3 Aktualitet

Undersökningen är årlig.

4 Jämförbarhet

Organisationers ekonomi har hittills varit utformad så att den ska uppfylla de behov av uppgifter SCB:s nationalräkenskaper har av denna sektor. I november år 2009 bedömde

regeringen att undersökningen bör föras upp som ett statistikområde inom den officiella statistiken. Förändringen ska införas i linje med FN:s statistiksystem ICNPO. Syftet med förändringen är att undvika de klassificeringsproblem som präglat statistiken samt att förbättra möjligheterna för internationella jämförelser.

5 Tillgänglighet

Inom ramen för SCB:s regeringsuppdrag att ta fram statistik över det civila samhället offentliggörs statistik från *Organisationers ekonomi*.

In English

Within the framework of Statistics Sweden's government assignment from 2010, statistics on civil society are now published for the sixth time. Statistics from several surveys, including the survey *Non-profit institutions serving households*, conducted by Statistics Sweden, are used as a basis for this presentation. The information refers mainly to 2017. However, for comparison, figures for 2016 and 2015 are also included in some cases.

This publication presents the satellite accounts for civil society for the fourth time, and gives an overview of civil society in relation to the national accounts.

In 2017, there were 100 000 economically active organisations in total, according to the definition of economic activity in civil society. There were 258 000 organisations in civil society irrespective of economic activity.

The satellite accounts show that total production in civil society in 2017 was SEK 251 billion, or 3.0 percent of Sweden's total production. This share of production includes payments from public administration that amount to SEK 37 billion. Value added in civil society amounted to SEK 146 billion. Accordingly, the contribution of civil society to GDP was 3.2 percent.

Civil society also recognises subsidiaries to non-profit organisations as a subset. These contributed value added amounting to SEK 30 billion in 2017, compared with SEK 26 billion in 2016.

Total value added in civil society, SEK 146 billion, shows that Development and housing accounted for the largest proportion, SEK 55 billion. Sub-activity Housing dominated in this activity. Religion was the second largest activity, in which value added amounted to SEK 17 billion, followed by Education and research, and Recreation and culture.

In 2017, 4.9 million persons were gainfully employed in Sweden. There were roughly 200 000 gainfully employed persons in civil society in total in 2017. The highest figures were among women, who account for 60 percent. There were 80 000 persons, corresponding to 39 percent, gainfully employed persons employed in non-profit organisations.

In 2017, there were 2 420 providers of services purchased by municipalities and county councils in civil society in total. These organisations employed 76 000 persons, of whom 72 percent were women and 28 percent were men. 62 percent of the providers operated in activities related to Education and research. In addition, about 40 percent of the gainfully employed persons were in this sector. The number of providers in the reception of refugees decreased from 141 organisations in 2016 to 117 organisations in 2017, in civil society.

The compilation of statistics in civil society is still considered to be under development. This means that the population of civil society may be developed further in the future. It is important to pursue further analysis of the frame population. This includes evaluating whether or not organisations that are currently part of civil society should continue to be included in the future. It also means investigating whether more organisations should be included in civil society.

With regard to development, it is important to cooperate with researchers and other experts in the area.